

Joc i iniciació esportiva

Codi: 102048

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500798 Educació Primària	OT	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Carles Ventura Vall-Llovera

Correu electrònic: Carles.Ventura@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

Aquesta assignatura té com a objectiu general dotar l'alumnat dels coneixements teòrics i dels recursos didàctics per progressar en la comprensió de la importància i el potencial educatiu del joc i l'esport i per saber aprofitar-los en el desenvolupament curricular a través de la docència de l'Educació Física a l'etapa primària.

Els objectius de l'assignatura són els següents:

- Analitzar des d'una perspectiva crítica la història, l'evolució, la sociologia del joc i dels esports, i la influència que exerceixen a la societat actual.
- Identificar els components educatius del joc i de l'esport en l'àrea d'Educació Física, i saber aplicar les oportunitats formatives que proporcionen i que són adients a les característiques de l'alumnat en edat escolar.
- Saber aplicar els criteris i recursos referits als jocs i als esports, en relació a la seva programació, la metodologia i l'avaluació en l'àrea d'Educació Física a l'educació primària.
- Desenvolupar l'esperit crític realitzant valoracions i aportacions sobre el propi treball, el del grup i el del professorat, en activitats basades en el joc i l'esport.
- Experimentar en la pràctica una àmplia varietat de jocs i esports que seran d'aplicació i de referència en el desenvolupament de les classes d'Educació Física a l'educació primària.

Competències

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.

- Analitzar i reconèixer les pròpies competències socioemocionals (en termes de fortaleeses, potencialitats i debilitats), per desenvolupar aquelles que siguin necessàries en el desenvolupament professional.
- Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que tinguin en compte la igualtat de gènere, la equitat i el respecte cap als drets humans que conformen els valors de la formació ciutadana.
- Fomentar la lectura i el comentari crític de text dels diferents dominis científics i culturals continguts al currículum escolar.
- Gestionar la informació relativa a l'àmbit professional per a la presa de decisions i l'elaboració d'informes.
- Reflexionar entorn les pràctiques d'aula per tal d'innovar i millorar la tasca docent. Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l entre els estudiants.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els indicadors de sostenibilitat de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit integrant-hi les dimensions social, econòmica i mediambiental.
2. Aprendre la tècnica, les normes i les estratègies de joc de diferents esports: convencionals, alternatius i en el medi natural.
3. Assolir recursos propis de l'EF que afavoreixin la inclusió educativa en contextos de diversitat.
4. Entendre les diferències personals que es manifesten en la pràctica de les activitats pròpies de l'EF com un aspecte que s'ha de tractar amb criteris educatius.
5. Establir equips de treball per poder desenvolupar activitats de forma autònoma.
6. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
7. Incorporar les habilitats motrius, l'expressió corporal, el condicionament físic, el joc i les activitats esportives com contingut de l'Educació Física escolar i seqüenciar-les al llarg de l'ensenyament en primària.
8. Programar, organitzar i aplicar els aprenentatges i continguts en educació per a la salut en educació física, dissenyant i desenvolupant projectes educatius o unitats de programació que permetin adaptar el currículum d'educació física a l'escola i promoure la qualitat dels contextos.
9. Proposar formes d'avaluació dels projectes i accions de millora de la sostenibilitat.
10. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i mediambientals.
11. Seqüenciar les capacitats perceptives - motrius al llarg de l'ensenyament en primària segons la lògica interna d'aquest contingut.
12. Utilitzar la motricitat i el llenguatge corporal com elements propis de les habilitats comunicatives.

Continguts

BLOC I. EL JOC I LA INICIACIÓ ESPORTIVA BASES CONCEPTUALS.

1. Antropologia del joc i de l'esport. Història i evolució dels jocs i els esports. Interès sociològic. Relació conceptual entre joc i esport.
2. Anàlisi crítica de l'esport a la societat actual.
3. Valors i contravalors que transmet l'esport i repercussió que provoca en l'educació d'infants i joves.

BLOC II. TEORIA I PRÀCTICA DELS JOCS I ELS ESPORTS A L'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

1. Objectius educatius del joc i de la iniciació esportiva en l'educació primària.
2. Modalitats de jocs i esports
3. Didàctica i metodologia del joc i de la iniciació esportiva a l'educació primària.
4. Formes i instruments d'avaluació dels jocs i els esports.

BLOC III. ORGANITZACIÓ DE L'ESPORT ESCOLAR.

1. Organització del joc i l'esport a l'escola: programes propis i programes oficials.
2. El joc i els esports com a dinamitzadors de valors, d'hàbits de vida saludable i de cohesió social.

Metodologia

Activitat	Hores	Metodologia	Resultats Aprenentatge
Presencial en gran grup	15	Exposició magistral. Participació de l'alumnat amb intervencions, exposicions i debats. També s'utilitzaran recursos audiovisuals: vídeos, pel·lícules, etcètera.	E.1., E.5., E.6.,
Classes pràctiques	30	Es realitzaran pràctiques de jocs i esports amb metodologies docents diverses per part del docent. També l'alumnat es responsabilitzarà de les pràctiques sota l'orientació i la tutoria del professorat.	E.5., E.6., E.7., RA167.
Supervisada	30	Tutories i supervisió de tasques i activitats assignades. Control i seguiment dels aprenentatges plantejats durant l'assignatura.	E.1., E.5., E.6.,
Activitat autònoma	75	Lectura i anàlisi de llibres i documents escrits i/o digitals, participació al fòrum virtual de debat de l'assignatura, elaboració de sessions d'EF i interdisciplinars, activitats de reflexió i de recerca d'informació i altres treballs. Participació al fòrum virtual de debat de l'assignatura, elaboració de sessions d'e Jocs i d'Esports. Recerca i tractament d'informació sobre la matèria.	E.1., E.3.E.4., E.5., E.6.,

Es farà ús d'una metodologia activa i participativa.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes pràctiques dirigides pel professorat i per l'alumnat (tutoritzades)	30	1,2	3, 4, 8

Presencial de gran grup. Exposicions del professor. Presentacions de l'alumnat. Debats.	15	0,6
Tipus: Supervisades		
Tutories i supervisió de tasques i d'activitats assignades a l'alumnat.	30	1,2
Tipus: Autònomes		
Lectura i anàlisi de llibres i documents escrits i/o digitals, participació al fòrum virtual de debat de l'assignatura, elaboració de sessions d'EF i interdisciplinars, activitats de reflexió i de recerca d'informació i altres treballs.	75	3

Avaluació

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes, en cas contrari es considerarà no presentat.

Activitats Grupals

1. Disseny i execució d'una sessió pràctica d'iniciació esportiva a l'EF a l'EP: 35%

- Coavaluació: 10%
- Avaluació Document escrit: 15%
- Avaluació Exposició pràctica: 10%

2. Elaboració d'un projecte esportiu/lúdic a l'hora del pati: 10%

- Coavaluació: 5%
- Avaluació document escrit: 5%

Activitats Individuals

1. L'origen de l'esport: una aproximació: 5%
2. Jocs tradicionals i/o multiculturals: 10%
3. Un conte motriu: 10%
4. Quin esport, per quina EF: una reflexió: 10%
5. Recensió: 10%
6. Bullying a l'EF i a l'Esport: 10%

- L'activitat grupal Disseny i execució d'una sessió pràctica d'iniciació esportiva a l'EF a l'EP es dissenyarà i es portarà a terme, amb la tutela del professorat, per després del període pràctiques de l'alumnat i no serà recuperable.
- L'activitat grupal Elaboració d'un projecte esportiu/lúdic a l'hora del pati o extraescolar es portarà a terme, aproximadament, per després del 1 de juny, i no serà recuperable.
- Les activitats individuals 1, 2, 3 i 4 s'hauran de lliurar abans de l'inici del període pràctiques. Aquestes activitats poden ser recuperables durant el període posterior a les pràctiques (lliurament) fins 1 de juny.
- Les activitats individuals 5 i 6 es portaran a terme després de període de pràctiques i no seran recuperables.
- Les activitats no presentades suposaran un NO presentat i la impossibilitat de recuperar-les.

La còpia o plagi en qualsevol tipus d'activitat d'avaluació constitueixen un delicte, i es penalitzarà amb un 0 com a nota de l'assignatura perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0). Si durant la realització d'un treball individual a classe, el professor/a considera que un alumne/a està intentant copiar o se li descobreix algun tipus de document o dispositiu no autoritzat pel professorat, es qualificarà el mateix amb un 0, sense opció de recuperació, i per tant, tindrà suspesa l'assignatura. Es considerarà que un treball, activitat o examen està "copiat" quan reproduïx tot o una part significativa del treball d'un/a altre/a company/a. Es considerarà que un treball o

activitat està "plagiat" quan es presenta com a propi una part d'un text d'un autor sense citar les fonts, independentment que les fonts originàries siguin en paper o en format digital.

Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'estudiant mostri una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent. Entotes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, doncs, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat pot ser retornada (no avaluada) o suspesa si el professor/a considera que no compleix aquests requisits.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Disseny i execució d'una sessió pràctica d'iniciació esportiva a l'EF a l'EP	35%	0	0	2, 3, 5, 7, 8, 11, 12
Elaboració d'un projecte esportiu/lúdic a l'hora del pati o a nivell extraescolar	10%	0	0	1, 3, 4, 5, 6, 9, 10
Realització diferents activitats formatives (recensió d'un article, disseny de pòster, etc.)	55%	0	0	1, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11

Bibliografia

JOCS.

Amades, Joan. (1982). Costumari català (2a. ed.). Barcelona: Salvat i Edicions 62.

Bantulà, Jaume; Busto, C.; Carranza, Marta. (1990). 11 propostes per a l'educació física. Barcelona: Guix.

Claret, M. (1983). Jocs d'ahir i d'avui. Barcelona: Joventut.

Durand, M. (1988). El niño y el deporte. Barcelona: Paidós.

Grunfeld, F. V. (1978). Juegos de todo el mundo. Madrid: Edilan.

Lavega, P.; Olaso, S. (2003). 1000 juegos y deportes populares y tradicionales. Barcelona: Paidotribo.

Moreno, C i altres. (1993). Aspectos recreativos de los juegos tradicionales y deportes tradicionales en España. Madrid: Gymnos.

Parlebas, P. i altres. (1988). Las cuatro esquinas de los juegos. Lleida: Agonos.

Manuel Gutiérrez Toca. (2010) Juegos ecológicos con material alternativo ... : recursos domésticos y del entorno escolar. Barcelona : INDE

Bernal Ruiz, Javier Alberto. (2009) 101 juegos y retos para alumn@s de educación física. Sevilla: Wanceulen

Camerino Foguet, Oleguer. (2007). Juegos deportivos recreativos. Barcelona: INDE

Gil Madrona, Pedro. (2007). La Educación física cooperativa: aprendizajes y juegos cooperativos: enfoque teórico-práctico. Sevilla: Wanceulen.

Lleixà Arribas, Teresa. (2004). Juegos sensoriales y de conocimiento corporal. Barcelona: Paidotribo.

Méndez Giménez, Antonio. (2004). Los juegos en el curriculum de la Educación Física: más de 1000 juegos para el desarrollo motor. Barcelona: Paidotribo

Juan José Campo... [et al.]. (2003). Juegos para comenzar y acabar la sesión. Barcelona: INDE

Clermont Simard, Fernand Caron, Kristina Skrotzy. (2003). Actividad física adaptada. Barcelona: INDE.

Navarro Adelantado, Vicente. (2002). El afán de jugar: teoría y práctica de los juegos motores. Barcelona: INDE.

Campo, Juan José... [et al.] (2002). Juegos sensoriales, de equilibrio y esquema corporal. Barcelona: INDE

Batllo, Jordi (2001). Juegos de educación física. Barcelona: Parramón.

Garijo Rueda, José Luís [et al.] (2000). Juegos alternativos para primaria . Barcelona: INDE

Omeñaca Cilla, Raúl. (1999) Juegos cooperativos y Educación Física. Barcelona: Paidotribo.

Aguado Jódar, Xavier. (1992). Unidades didácticas para primaria II: los nuevos juegos de siempre: el mundo de los zancos, juegos malabares, juegos de calle. Barcelona: INDE.

Jaume Bantulà, Josep Maria Mora Verdeny. (2007). Juegos Multiculturales. 225 juegos tradicionales para un mundo global. Barcelona. Editorial Paidotribo.

Mateu, Mercè (1996) 1300 ejercicios y juegos aplicados a las actividades gimnásticas. Barcelona: Editorial Paidotribo.

ESPORTS

Álvarez , Carlos (1994) Atletismo básico. Una orientación pedagógica. Madrid: Ed. Gymnos.

Blázquez, Domingo (1986) Iniciación a los deportes de equipo. Barcelona, Martínez Roca.

FERRANDO, José A. (1990) Iniciación al Atletismo. Col. Educación y Deporte. Ed. CEPID. Zaragoza.

MOLINA, Antonio (1991). Badminton: Programación escuelas de base. Sevilla: Ed. Wanceulen.

VALET, J. Antonio. (1990). Iniciación al Balonmano Colección Educación y Deporte. Ed. CEPID. Zaragoza

BÁRCENAS, D. (1991). Balonmano, Técnica y metodología. Madrid : Editorial Gymnos.

CEPID (1990). Iniciación a la Natación. Colección Educación y Deporte. Zaragoza.

Moreno, Juan Ant. (2004). Manual de actividades acuáticas en la infancia. Barcelona: Editorial Paidós.

DUBOIS, Claude. (1996). Natación. Lleida:Ed. Agonos.

CASCUA, Stéphane. (2002) El deporte, ¿es bueno para la salud?. Barcelona: Ed. Paidós

CONTRERAS, Onofre. (2001) Iniciación deportiva. Madrid: Ed. Síntesis.

GUTIÉRREZ, Melchor (2003) Manual sobre valores en la educación física y el deporte. Barcelona. Ed. Paidós.

LASIERRA, Gerard i LAVEGA, Pere (1993) 1015 Juegos y formas jugadas de iniciación a los deportes. Barcelona: Ed. Paidotribo.

MANDEL, Richard D. (1986). Historia cultural del deporte. Barcelona: Edicions Bellaterra

RUÍZ, Luís Miguel, ARRUZA, Josean (2005) La toma de decisiones en el deporte. Barcelona: Ed. Paidós.

WEBS D'INTERÈS

- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. EDUCACIÓ FÍSICA. www.xtec.cat/web/recursos/edfisica
- DEPARTAMENT D'ESPORTS DE LA GENERALITAT DE CAT. www.gencat.cat/esports/
- OBSERVATORI CRÍTIC DE L'ESPORT observatoriesport.uab.cat
- FEAEDEF (FEDERACIÓN ESPAÑOLA DE ASOCIACIONES DE DOCENTES DE EDUCACIÓN FÍSICA) <http://www.retos@gymnos.com>
- ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE CIENCIAS DEL DEPORTE <http://www.cienciadeporte.com>
- CENTRE D'ESTUDIS OLÍMPICS DE LA UAB <http://olympicstudies.uab.es/>
- WEB DE LA PSICOLOGÍA DEL DEPORTE <http://www.cop.es/colegiados/t-00849>
- EL DEPORTE Y LA COMUNIDAD EUROPEA <http://www.europea.eu.int/comm/dg10/sport>
- LISTAS INTERNACIONALES DE WEBS SOBRE DEPORTES <http://www.sportweb.com>
- TODO PARA EL DEPORTE EN LA MUJER <http://www.sportw.com/>
- INSTITUTO ANDALUZ DEL DEPORTE <http://www.iusport.es>
- EDUCAGUIA <http://www.educaguia.com>
- ASOCIACION INTERNACIONAL PARA LA INFORMACIÓN DEPORTIVA <http://www.uida.es/iasi/listserv.html>

Programari

Sense necessitat